

▣ Врховни суд америчке државе Колорадо је у уторак прогласио бившег председника САД Доналда Трампа неподобним за Белу кућу на основу једне старе и ретко коришћене одредбе америчког Устава о забрани учешћа побуњеника у власти, и забранио могућност да се у тој држави током председничких избора новембра 2024. године, уопште гласа о Трампу ако буде кандидат.

То води до вероватног обрачуна правника у Врховном суду САД који ће морати да одлуче да ли Трамп, као фаворит за номинацију Републиканске странке за изборе, може остати у тој трци.

Одлука суда чије су све судије именовали демократски гувернери, прва је у историји у којој је Одељак 3.14. амандмана на Устав САД коришћен за дисквалификацију неког председничког кандидата.

Одлука суда чије су све судије именовали демократски гувернери, прва је у историји у којој је Одељак 3.14. амандмана на Устав САД коришћен за дисквалификацију неког председничког кандидата

Највиши суд Колорада је тако одлучио поништавајући пресуду судије једног окружног суда који је, иако је утврдио да је Трамп подстицао побуну својом улогом у нападу на Капитол у Вашингтону 6. јануара 2021. године, рекао да му се не може забранити учешће на изборима јер је нејасно да ли се одредба Устава САД односи и на председника.

„Нисмо олако дошли до одлуке“, написале су судије Врховног суда Колорада.

„Свесни смо величине и тежине питања која су пред нама. Такође смо свесни наше свечане дужности да примењујемо закон без страха или наклоности и без обзира на њен утицај на реакцију јавности на одлуке које закон налаже да донесемо“, истакле су судије.

Трампови адвокати су обећали да ће одмах уложити жалбу Врховном суду САД који има последњу реч о уставним стварима. Штаб Трампове кампање је такође саопштио да ради на одговору на пресуду.

Трамп је 2020. године изгубио у Колораду за 13 процентних поена и та држава му не би била потребна да победи и на председничким изборима следеће, 2024. године.

Али, опасност за бившег председника је да ће низ судова америчких држава и изборних званичника следити пример Колорада и искључити Трампа из трке у државама у којима би морао да победи да би поново постао председник САД.

Званичници Колорада кажу да то питање мора бити решено до 5. јануара, што је крајњи рок за ту државу да одштампа своје гласачке листиће за новембарске

председничке изборе.

Десетине тужби су поднете у САД да се Трамп дисквалификује по Одељку 3 Устава САД, који је био смишљен да спречи повратак званичника бивше Конфедерације на власт после Америчког грађанског рата (1861-1865). Тај одељак забрањује обављање дужности свакоме ко се заклео да ће подржати Устав, а затим „учествовао у побуни против њега“, и коришћен је само неколико пута непосредно после Грађанског рата.

Случај у Колораду је први у којем су тужиоци успели. После једнонедељног саслушања у новембру, окружна судица Сара Б. Волас је утврдила да се Трамп заиста „пустио у побуну“ подстицањем напада на Капитол 6. јануара 2021, а њена одлука којом допушта да се ипак у новембру гласа о Трампу је била техничка.

Трампови адвокати су убедили судицу Волас да, будући да се формулација у Одељку 3 Устава САД односи на „службенике Сједињених Држава“ који се заклињу да ће „подржати“ Устав против којег се потом побуне, то не сме да се односи на председника који није поменут на другом месту у Уставу као „службеник Сједињене Државе“ и чија је заклетва да ће „чувати, штитити и бранити“ Устав.

Та одредба такође каже да обухваћене службе укључују сенатора, представника, бираче председника и потпредседника и све остале „под Сједињеним Државама“, али се изричито не помиње сам председник.

Највиши државни суд Колорада се с тим није сложио, стао је на страну адвоката шест републиканских бирача из Колорада и других гласача који су тврдили да је бесмислено замишљати да су аутори тог старог уставног амандмана, у страху од повратка званичника бивше Конфедерације на власт, њима забранили само приступ нижим функцијама, а не и приступ највишем месту у држави.

„То је као да кажете да побуњеник који је узео оружје и окренуо се против државе, не може бити шериф неког округа, али може бити председник“, рекао је адвокат Џејсон Мареј пред судом почетком децембра.

(Бета)